

George V Grigore

ADAMCLISI

– Pământul lui Adam –

Editura Stefadina – 2019

Introducere

Va veni vremea timpului „înnodat” sau atunci când...

„Începutul nu va lăsa să se întrevadă sfârșitul”

(Herodot)

O descoperire incredibilă a specialiștilor spanioli bulversează mediile științifice actuale. Este vorba despre timp, această constantă ce părea intangibilă, și iată că, se pare... *„Timpul încetinește și apoi dispare definitiv”*. Universul nostru se extinde cu o rată de expansiune foarte mare, iar timpul încetinește, pentru ca într-un sfârșit să ajungă să „înghețe” și apoi să dispară definitiv. În ultimii ani, oamenii de știință s-au întrebat care este cauza pentru care Universul se extinde cu o rată de expansiune atât de mare (de parcă se grăbește undeva)? Pornind de la această întrebare, oamenii de știință spanioli au realizat mai multe studii. În primul rând, ceva straniu se petrece cu Universul nostru, iar raportul spațiu-timp pare să nu își mai păstreze proporțiile actuale. Cu cât spațiul fizic se dilată mai mult, cu atât timpul pare să se comprime. Acest raport a fost privit greșit încă din momentul *Big Bang*-ului, atunci când oamenii de știință susțin că s-a născut timpul. Anomaliile din Univers trebuie privite din toate perspectivele. Din acest motiv, oamenii de știință spanioli susțin că întrebarea corectă nu este *„De ce se dilată Universul atât de rapid?”*, ci *„De ce încetinește timpul atât de mult?”*. Pornind de la această perspectivă, specialiștii susțin că este posibil ca Universul să nu se dezvolte atât de rapid precum ni se pare, ci doar factorul timp să tindă spre un sfârșit, în care va încetini și apoi va îngheța definitiv. Acest îngheț este tradus de oamenii de știință precum un spațiu static, unde veșnicia se va instala pentru totdeauna (precum în basmul nostru românesc nepereche *„Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte”*, cules de Petre Ispirescu). Din punct de vedere al fizicii cuantice, acest sfârșit este inevitabil pentru că timpul s-a născut odată cu Universul, dar este posibil ca el să moară cu mult timp înaintea lui. Întrebarea supremă se referă la faptul dacă acest univers va mai putea susține viața, în toate formele sale actuale, dacă timpul va dispărea? Sau toate ființele vor avea „timpul suspendat”, ca într-o mare hibernare. Bineînțeles că

Libris
nimeni nu poate răspunde la această întrebare prea curând, iar dispariția timpului, chiar dacă este o teorie de luat în seamă, nu se va petrece prea curând. Este vorba, poate, de milioane de ani (așa spun cercetătorii), în care lucrurile vor continua să existe, la fel cum le cunoaștem în prezent și abia după marea schimbare se va abate asupra timpului. Terra se află în plină transformare.

Vechii indieni au numit frecvența de 7,83 Hz, „frecvența Om”. Această frecvență este cunoscută de oamenii de știință sub numele de *Rezonanța Schumann*, care este de natură electromagnetică și este determinată de descărcările de lumină dintre Pământ și ionosferă. Mulți ani această rezonanță a fost constantă. Începând cu anul 2014 s-a înregistrat o creștere a acesteia, ajungând până la 16,5 Hz. Această rezonanță se află în legătură direct cu undele celebrare umane, așa că putem să tragem concluzia că s-au produs modificări și la nivelul creierului uman. Această schimbare este dată de modificarea lentă a câmpului magnetic, care a început acum 2000 de ani. Cu cât câmpul magnetic este mai slab, cu atât conștiința umană expansionează, iar fluxurile de energie invadează Pământul. Cu toate acestea, această accelerare care modifică activitatea creierului, ne face să fim mai obosiți, mai stresați, mai epuizați. Se spune că Pământul se apropie de încheierea unui ciclu care a durat 200.000 de ani. Scăderea magnetismului planetei noastre este datorat și de scăderea vitezei de rotație a Pământului, care se învârt „ca un titrez în spațiu” („titrez - gâlceavă”). Se pune întrebarea ce se va întâmpla în momentul în care se ajunge la un nul magnetic, la un punct zero? Faptul că nivelul vibrațiilor Pământului se modifică va duce la modificări în ceea ce privește omenirea. Pot apărea sau dispărea forme de viață. Cele care se adaptează la noile condiții vor rezista. În organismul uman, fiecare celulă face eforturi pentru a se adapta unui alt ritm, care este mult mai alert. De aceea există o adevărată explozie de boli (vezi cancerul („Ca - în cer”, sau „Dat de schimbarea ce vine de sus”), ca semn zodiacal al Racului, cel ce merge cu spatele – ca semn al cheii de boltă aflată în centrul cerului, ca boltă ce acoperă Pământul). Faptul că rezonanța Pământului s-a dublat, va duce la schimbări la nivel planetar. În aceste condiții, timpul va curge mai repede. Sunt specialiști care au efectuat calcule matematice și au ajuns la concluzia că 24 de ore trăite acum o vreme, au devenit acum în realitate, doar 16 ore terestre. Astfel, ne

îndreptăm spre transformări planetare de importanță cosmică. Pentru om, performanțele și creativitatea cresc, dar în același timp cresc stresul și anxietatea. AND - ul uman este programat să funcționeze corect la vibrații de 7,83 Hz. Orice dezechilibru al AND-ului duce la apariția unor boli și scăderea imunității. Organismul va fi tot mai slăbit în fața unor viruși. Așa se explică și incapacitatea unor medicamente considerate puternice să vindece anumite boli în ziua de astăzi.

Pe Monumentul de la Adamclisi avem simboluri geto – dacice ancestrale: Cucii și Lupii (sau *Kuca* și *Lupa*)

Ridicându-se deasupra orizontului cu statura sa impozantă, monumentul cunoscut ca „*Tropaeum Traiani*” (Vezi Foto 1), este un monument reconstituit după cel antic existent aici și aflat în localitatea Adamclisi, din județul Constanța. Declarat de către istorici ca fiind de origine romană, acesta se pare că a fost ridicat în cinstea împăratului Traian, între anii 106-109 d.Hr., pentru a comemora victoria Imperiului Roman asupra dacilor în anul 102 d.Hr. Deși *Columna lui Traian* din Roma, construită din ordinul împăratului Traian, pentru comemorarea victoriei sale în Dacia, care s-a păstrat până în zilele noastre și a fost terminată în anul 113 (după data la care este consemnat monumentul – trofeu studiat), nu are nici o reprezentare a *Monumentului de la Adamclisi*, totuși, ca arhitect al monumentului dobrogean este invocat uneori celebrul Apolodor din Damasc (ca explicare a pomilor exotici ce apar pe metereze, în spatele siluetei umane, fiind invocată astfel originea siriană a arhitectului roman).

Monumentele triumfale, destinate a comemora o victorie militară nu sunt o creație a romanilor. Cuvântul *tropaeum* vine din grecescul *tropaion* care înseamnă „cel care provoacă derută între dușmani, cel care pune inamicii pe fugă, care sperie demonii” (de fapt „cel care vine tropăind”, ca și un Cavalier Danubian, Trac, Zamolxian – precum „*Zeul cel Mare ce vine călare, cu securea în spinare!*”). De la acest „tropaion” au derivat „troparele” creștine (tropaionul are structură de vers sau strofă poetică, conținând ritm, rimă și număr de silabe, având

Libris
Respect pentru oameni și cărți

în vedere faptul că noi aparținem de un „uni – vers” și nu de un „multi – vers”, atât de căutat și sperat de fenomenologia gen Matrix).

Deși existau ritualuri și obiceiuri sacrificiale la druizi, precum „*Omul de răchită*”, sau la alte popoare care spânzurau prin copacii unui păduri armele dușmanilor și corpurile acestora, sau ridicau capetele tăiate ale dușmanilor pe structura superioară a fortificațiilor lor, când se menționează apariția trofeelor tip „*tropaeum*”, originea lor este data ca fiind Grecia. Aceste construcții de *tropaeum* se întâlnesc în Grecia antică începând cu secolele VII-VI î.Hr. Primele mențiuni sunt confuze, dar se crede că la origine trofeul era sub forma unui manechin, format din două lemne bătute în cruce (cele patru direcții principale, care țin pământul întins, spre a putea fi locuit) și „îmbrăcat” cu arme, încât căpăta aspectul unui om războinic (Zeul cel Mare-Ares-Marte-Moșul). La prima vedere erau doar niște păpuși mari, niște fanteze. În primele secole grecii le făceau din materiale perisabile deoarece exista o lege religioasă, rămasă în vigoare până în veacul IV î.Hr. care le interzicea construirea lor din materiale rezistente (pentru că și timpul zeului este trecător). La origine *tropaionul* nu se deosebea esențial de *palladion* – statuie închinată lui Pallas-Atena (de la „Zeița Paloș”) care, inițial era un stâlp cioplit din lemn apoi îmbrăcat în veșminte și arme specifice zeiței-fecioară (ca primă fecioară menționată în istorie, dar și războinică - luptătoare). *Tropaionul* era închinat lui Zeus Tropaïos (ce apare pe Altarul din Pergamon – Asia Mică). Mai târziu *tropaionul* va fi dedicat și altor divinități: Hera Tropaia, Poseidon Tropaïos, Heracles Tropaïos. Cu timpul chiar și Atena va primi un astfel de *tropaion*. În afară de zeii „tropăitori” numiți mai sus mai avem și centaurii, cei ce se află în antiteză cu acești renumiți cavaleri și călăreți. În loc să-și îmblânzească instinctele, centaurii se lasă îndrumați de ele. Ei simbolizează dorința, violența, brutalitatea, adulterul și răzbunarea. Ei reprezintă lupta dintre bine și rău, moderație și exces, pasiune și proprietate, răzbunare și iertare, credință și necredință, zeu și bestie. Chiron este cel cunoscut ca fiind cel mai înțelept dintre centauri, neavând caracterul unui centaur obișnuit. Pentru greci, Chiron era ca un sfânt, iar zeii își trimiteau copiii pentru a fi îndrumați de el. De aceea una din comparațiile atribuite cailor este aceea de „zmei”, de „para-lei” (lei de foc), iar statuia gigantică-simulacru a unui cal a

deschis porțile Troiei antice asediate. În basme caii mănâncă jăratic, întineresc, le cresc aripi și zboară.

Începând din secolul V î.Hr. trofeele devin doar monumente care comemorează o victorie și nu mai au sensul religios, de a îndepărta demonii. Dacă la început meritul victoriei îl avea comunitatea, din veacul IV î.Hr. meritul îl avea o persoană, liderul, cel care era considerat protejat de zei. Acest lider urma să ridice *tropaionul*, trofeul. Dacă inițial monumentul se realiza din materiale perisabile, acum totul se schimbă. Trofeul avea un caracter personal, iar cel care îl ridică avea tot interesul ca edificiul să fie unul frumos și să reziste în timp. Primele modele erau simple, apoi ele au devenit impunătoare, făcute din materiale durabile și împodobite cu sculpturi tradiționale sau scene de luptă și încărcate cu trofee de arme. Romanii au preluat acest obicei de la greci. Ei comemorau victoria din cele mai vechi timpuri în special sub trei forme:

1. expunerea armelor dușmane într-un arbore (recunoscându-se astfel supremația regnului vegetal, fără de care nu poate exista regnul animal și cel uman; simbol al pădurilor sacre, intangibile, al codrilor vrăjiți) sau în grămezi chiar pe câmpul de luptă;

2. depunerea armelor învinșilor la Roma, pe pietre sacre;

3. expunerea de arme și prăzi în locuri de trecere, la porțile orașului, la intrare în casa învingătorului, sau la porți special făcute în acest scop. Aceste trei moduri de a celebra o izbândă au evoluat spre: 1. trofee; 2. coloane triumfale; 3. arcuri de triumf.

Traian, după ce a cucerit Dacia, spun istoricii că a înălțat două monumente: *Columna din Roma* și *Trofeul de la Adamclisi*. Ca o curiozitate a *Trofeului de la Adamclisi*, se menționează totuși faptul că prizonierii luați de romani sunt legați cu mâinile la spate de niște copaci care nu sunt specifici zonei Daciei, ci zonei mediteraneene. Avem astfel palmieri și frunze de acant, ceea ce ne duce cu gândul la faptul că proiectantul monumentului ar putea fi Apollodor din Damasc, originar din Siria asiatică.

Construcția din Dobrogea este situată în regiunea podișului Negru Vodă, lângă comuna Adamclisi (tradus „*Pământul lui Adam*”, sau „*Biserica Omului*”), la 60 km sud-vest de Constanța, pe drumul național Călărași - Constanța. Monumentul a fost reconstituit în 1977, după unul dintre modelele ipotetice ale vechiului

monument aflat în ruine, fiind declarat în prezent monument istoric, cu codul CT-I-s-A-02567. Inaugurarea monumentului a avut loc în cadrul festivităților prilejuite de aniversarea unui secol de la cucerirea independenței Principatelor Române, în anul 1977. În zonă se află un întreg complex arheologic, întreg ansamblul fiind format din următoarele monumente: Cetatea Tropaeum Traiani (cod LMI CT-I-m-A-02567.01), Bazilică (cod LMI CT-I-m-A-02567.02), Necropolă (cod LMI CT-I-m-A-02567.03), Ansamblu de apeducte (cod LMI CT-I-m-B-02567.04), Monumentul triumfal Tropaeum Traiani (cod LMI CT-I-m-A-02567.05), Altarul roman de la Adamclisi (cod LMI CT-I-m-A-02567.06), Tumul roman (cod LMI CT-I-m-A-02567.07), Termele cetății Tropaeum Traiani (cod LMI CT-I-m-A-02567.08) și Locuințe extramurane (cod LMI CT-I-m-A-02567.09). Tropaeum Traiani este unul dintre cele mai importante monumente antice de pe teritoriul României. Primele săpături au fost întreprinse aici începând cu anul 1882, de către Grigore Tocilescu.

Monumentul, în varianta în care a fost reconstituit de către arheologi, este alcătuit dintr-un soclu cilindric (Mare Coloană - Tambur), care are la bază mai multe rânduri de trepte circulare (șapte trepte - a se vedea simbolismul numărului șapte), iar la partea superioară un acoperiș conic, cu solzi pe rânduri concentrice de piatră (ca un acoperământ de solzi de șarpe (Draconul Dacic, ca simbol al nemuririi, vechiul ritual al trecerii prin piele), asemănător cu decorațiunea despărțitoare a frizelor de pe *Arcul de Triumf al lui Galeriu* din Salonic (Grecia), oraș cunoscut ca și Săruna getică antică, din mijlocul căruia se ridică suprastructura hexagonală (din cercul perfect divin energiile care coboară spre noi trec prin toate formele geometrice, până la pătrat; hexagonul este „zeul” (forța) pe care îl percepem, este Cupola Bisericii, este Pantocratorul). La partea superioară se află trofeul bifacial (zeul cu două fețe, dar fără chip; Zeul Paloș, Palas, Pelegul, „*Cel de care suntem legați prin nașterea noastră în materie*”), înalt de 10,75 m, înfățișând o armură cu patru scuturi cilindrice (simbol al pătratului pământesc, al celor patru laturi (orizonturi) ale Pământului plat, accesibil vizibilității și percepției noastre normale) - Vezi Foto 2. La baza trofeului reconstituit acum se află două grupuri statuare care conțin fiecare reprezentarea trupurilor a trei captivi. În muzeul din localitate, fragmentele de statui antice

provenite din ansamblul monumental original nu au elemente care să ne conducă către această concluzie, a captivității. Pentru aceasta, statuile reprezentând daci și aflate sus pe acoperiș, lângă statuia zeului suprem, nu ar trebui prezentate ca un grup de prizonieri, ci cetățeni liberi, privind către orizont și având în spate colosala statuie a zeului. Înălțimea monumentului împreună cu trofeul este aproximativ egală cu diametrul bazei și anume circa 40 m. De jur împrejur, cele 54 de metope din calcar de Deleni, înfățișează în basorelief scene de război, dar și pașnice. Metopele sunt lespezi dreptunghiulare cu înălțimea de 1,48 - 1,49 m. Din cele 54 metope inițiale, se mai păstrează 48. Nimeni nu s-a interesat cum pot fi recuperate celelalte șase (cele căzute în Dunăre, cea ajunsă la Istanbul, etc.) Deasupra metopelor se află o friză cu 26 de creneluri, din care s-au păstrat numai 23, sculptate și ele în basorelief, care alcătuiesc coronamentul nucleului circular. Aici apar aliații dacilor, stând relaxați, cu picioarele desfăcute la lățimea umerilor (în poziția americană: „*Pe loc repaus!*”), dublați în planul doi de simbolul Pomului Vieții neamului lor (și nu legați cu mâinile de copaci). Pe una din fețele nucleului cilindric a fost descifrată o inscripție din care ar rezulta că monumentul este închinat „*Zeului Marte Răzbunătorul*” de către „*Nerva Traian August, împărat și cezar, învingătorul germanilor și dacilor, fiul divinului Nerva, mare preot, pentru a XIII-a oară tribun, pentru a VI-a oară împărat, pentru a V-a oară consul, părintele patriei*”. Dar, având în vedere faptul că împăratul Constantin cel Mare îl numea pe Traian cu supranumele de „iarba zidurilor”, acesta punând inscripții cu numele său pe multe monumente ale altora, putem susține ipoteza că *Monumentul de la Adamclisi* nu este unul roman, ci aici Traian doar a pus o inscripție, dedicată zeului Marte. Ca și în cazul brățării dacice de aur considerate a nu fi locale, deoarece - se spunea că - strămoșii noștri nu știau prelucra aurul - tot așa și în cazul acestui monument, parcă ne este teamă a declara că pietrarii geto - daci puteau realiza asemenea monumente ce aproape egalau realizările Imperiului Roman. Putem întreba: atunci cine a ridicat templele magnifice de la Sarmisegetusa Regia? Tot romanii? Sau grecii? Dacă sculpturile aflate pe monumentul studiat au apărut mai rudimentare decât cele imperiale de la Roma, istoricii au folosit totuși formula unei arte romane așa zis „provinciale”, spre a ceda tot romanilor această creație.

libris
Căutăm pentru dumneavoastră și cărți

Dacă o Columnă a lui Traian la Roma se justifica, de ce s-au grăbit cuceritorii să ridice un monument și în pustiul dobrogean? Pentru cine? Sau acest monument este unul mult mai vechi, iar Traian doar a pus aici o inscripție. Puteți spune, așa cum spun mai mulți istorici, că *Monumentul de la Adamclisi* a fost reprezentat pe unele monede emise la Tomis în timpul lui Traian, ca o alta dovada că acesta a fost ridicat la începutul secolului al II-lea. Arheologul B. Pick s-a ocupat de aceste monede, remarcând faptul că tipul monetar cu trofeu pe o bază nu este roman, ci grecesc, tomitan, și nu se mai întâlnește în altă parte în Imperiu și nici la Tomis, înainte sau după Traian. Numele împăratului apare la dativ, ceea ce ar însemna că monedele reprezintă o dedicație a orașului Tomis către Traian și doar atât.

Ansamblul, din care făcea parte monumentul declarat ca roman, mai cuprindea un altar funerar, pe ai cărui pereți se aflau înscrise numele celor aproximativ 3.800 de soldați romani căzuți probabil în lupta de la Adamclisi, și de asemenea un mausoleu, cu trei ziduri concentrice, în care se pare că a fost înmormântat comandantul (*praefectus castrorum*), care, cu prețul vieții sale, a decis victoria din anul 102. Aceste elemente puteau fi adăugate ulterior creării monumentului, iar așa zisul „mausoleu” este o movilă neexcavată total, cu o intervenție umană centrală prin care se văd blocuri de piatră. La 2 km vest de monumentul triumfal a fost întemeiată de Traian cetatea romană *Tropaeum Traiani*, care este menționată în inscripții pentru prima dată ca municipiu în anul 170 (întreb: de ce așa târziu, dacă monumentul era deja ridicat între anii 106-109 d.Hr.?). Cetatea romană a fost întemeiată de Traian pe locul vechii așezări geto-dacice (avem aici o veche așezare a geto-dacilor, care putea să „deservească” și un monument getic, respectiv „Biserica Omului” – Monumentul Triumfal?). Fortificația romană făcea parte din sistemul limesului ofensiv creat de Traian la Dunărea de Jos. Cetatea se află pe o prelungire joasă a dealului pe care a fost construit monumentul, de care se leagă printr-o limbă de pământ îngustă. Platoul este înconjurat pe toate celelalte laturi de pante mai mult sau mai puțin abrupte, care constituie o protecție naturală. Incinta închide o suprafață de cca. 10 ha. Planul exact al cetății, confirmă afirmația lui V. Pârvan, că turnurile nu sunt nici egale, nici distanța dintre ele nu este aceeași. Diferențele provin dintr-o nonsimultaneitate a construirii lor.

Turnurile semicirculare sunt anterioare celor dezvoltate pe un plan dreptunghiular cu frontul semicircular, care, la rândul lor, le preced pe cele în formă de potcoavă. În ceea ce privește densitatea turnurilor, se constată frecvența lor deosebit de mare între colțul de nord-vest și poarta de vest, unde distanța dintre ele variază între 18 și 25 m. Situația este motivată de panta naturală a platoului mai puțin pronunțată. Pe latura de nord, distanța dintre turnuri este de cca. 35 m, relativ egală cu cea dintre turnurile de pe partea sudică a incintei de vest. Distanța liniară între turnul T 1 (al porții de est) și turnul T 2 este de 90 m, iar distanța dintre turnul T 21 și turnul de poartă T 22 este de 120 m. Pe sectorul nordic al laturii de est, zidul de incintă s-a păstrat pe cea mai mare înălțime. Embletonul dezbrăcat de blocurile de parament are pe unele porțiuni înălțimea de 4 m peste nivelul actual al solului. La sud-vest de punctul central al intersecției celor două axe principale de circulație s-a construit o grandioasă biserică civilă numită „forensis”. Basilica are o suprafață de 18 x 50 m, cu axul lung orientat nord-sud și compartimentată în trei nave, cu două rânduri de coloane de mari dimensiuni. S-au păstrat in situ doar câte 18 baze de coloane pe fiecare aliniament. Accesul se făcea atât dinspre „cardo”, cât și din „decumanus maximus”. Laturile lungi sunt prevăzute cu „contraforți” (12 pe fiecare latură – a se vedea simbolistica numărului 12). *Basilica forensis* de la Tropaeum Traiani este asemănătoare celei de la Pompei, având ca și aceea, pe axul lung, vis-à-vis de intrarea principală latura îngustă un spațiu rezervat. În general, aceste construcții aveau nava centrală supraînălțată față de cele laterale. În nivelul superior se practicau galerii, loc de întâlnire și de plimbare. Descrierea unei basilici și al rostului ei a fost transmisă de Vitruvius. Basilica de la Tropaeum se înscrie în parametrii descriși de Vitruvius. Toate aceste părți ale complexului arheologic puteau fi construite în jurul monumentului preexistent. În cadrul *Complexului Muzeal Tropaeum Traiani*, pe lângă „Monumentul triumfal Tropaeum Traiani” și „Cetatea Tropaeum Traiani” (care datează din secolul al II-lea) se află și muzeul de sit. Clădirea muzeului, inaugurată în 1977, este concepută ca un *lapidarium* și cuprinde numeroase vestigii arheologice descoperite în cetate și împrejurimi. Pe o parte a muzeului sunt expuse metopele, friza inferioară și cea superioară, pilaștrii, crenelurile și blocurile de parapet ale stilului attic festonat. În centrul

libris
Biblioteca Digitală de Literatură și Artă

sălii este expusă statuia colosală a trofeului (vezi Foto 3), inscripția și friza cu arme. Celelalte exponate sunt constituite de colecțiile ceramice (vase aparținând culturii Hamangia, ceramică getică, amfore grecești, romane și bizantine), opaițe, unelte, podoabe, fragmente de apeducte, sculptură, documente epigrafice.

Originea monumentului de la Adamclisi nu a fost descifrată totuși clar, întrucât de-a lungul timpului, istoricii ba i-au atribuit origini getice, ba tracice, chiar și persane și au plasat construcția în timp chiar undeva înaintea erei noastre, după secolul IV î.Hr. (acum 2.500 de ani). Dacă privim elementele ajutătoare (costume, armuri, arme, simboluri, etc.) aflate pe metope, putem spune că personajele săpate în piatră sunt dintr-o epocă mai veche decât cea a războaielor traiane. Nu există concordanțe între scenele aflate pe Columna Traiană de la Roma și acest monument.

Vulturul așa zis roman este aici înlocuit, pe armura (lorica) zeului – trofeu, cu o altă pasăre cu ciocul lung (cuc) – vezi Foto 3. Capetele de lup cu gura deschisă (simbol geto - dacic) care apar din vrejurile de acant, înconjoară tot monumentul la bază, fiind însoțite de imagini ale aceleiași păsări (cuc) – vezi Foto 14, Foto 15 și Foto 18. Cucul, pasăre migratoare la noi în țară, are o întreagă poveste și simbolistică a sa (vezi Foto 4-5-6-7-8). Fiind o pasăre care aruncă ouălele din cuibul altor păsări mai mici (vezi Foto 7), iar apoi își lasă propriul ou în acel cuib, spre a fi clocit de acea pasăre, iar puiul îi va fi crescut tot de către acesta, este comparat cu zeul care vine periodic cu o nouă creație peste cea veche, înlocuind-o. Știm că geții (gaeții, Fii Mamei Gaya) aveau ca simbol pe Mama Gaya Vultureanca, reprezentată pe coifurile principilor și pe cupele dublu-tronconice (clepsidră) de argint și aurit – aurit, descoperite în inventarul funerar al mormintelor acestora, sau sculptate în piatră, ca în cazul mormântului monumental de la Sveștari unde se află pe colț (cu acces la două planuri, două lumi, două viziuni) - vezi Foto 16 (Bulgaria; geții sudici). De data acesta ne aflăm în fața altui simbol geto-dacic important: cucul (sau „kukul”, unde litera „K” poate reprezenta toporul de luptă al zeului Zalmoxe). Cucul este pasărea „pașnică” ce seamănă cu o pasăre de pradă. Asemănarea dintre cuc și uliul păsărar constituie un subiect controversat încă din cele mai vechi timpuri (vezi Foto 8). Cele două specii de păsări se aseamănă din punct de

vedere al dimensiunilor, formei, penajului, inclusiv al modelului striat de pe piept - un desen ce se întâlnește la multe specii de ulii, dar nu și la rudele cucului. Până în prezent, însă, nimeni nu s-a gândit să analizeze mai departe această observație, și să testeze dacă într-adevăr una din păsări o imită pe cealaltă. Cucul ar avea un motiv bun să facă acest lucru, deoarece păsările cântătoare și celelalte păsări mici în ale căror cuiburi își depune ouăle sunt speriate și intimidată de ulii și fug la apropierea acestora. Astfel, femela de cuc („cuca”) își poate depune ouăle acolo unde dorește. Ornitologii Nick Davies și Justin Welbergen, de la *Universitatea Cambridge*, au testat teoria conform căreia cucul imită, prin aspect, uliul păsărar. Ei au mai constatat că păsările cântătoare nu pot face diferența între aceste două specii. Într-un articol publicat în „*Behavioral Ecology*”, cei doi confirmă, în bună măsură, această ipoteză. Pentru a putea observa reacțiile păsărilor-gazde, cercetătorii au pus în apropierea cuiburilor lor păsări împăiate, din 3 specii diferite. Ei au folosit ulii (care reprezintă un real pericol pentru păsările mici), cucii (care nu rănesc păsările mature, dar le împiedică să se reproducă cu succes) și porumbei (care nu prezintă nici un pericol pentru alte păsări). În urma acestui studiu a reieșit că, deși păsările cântătoare pot face diferența între specii (au ripostat mai zgomotos la prezența cucilor, dar s-au ferit de ulii), dungile joacă totuși un rol important: în toate cazurile, păsările pe al căror piepturi au fost imprimate dungii au fost abordate mai prudent decât cele fără dungii. În consecință, modelul striat de pe piepturile cucilor îi ajută pe aceștia să își poată depune ouăle în cuiburile altor păsări, creând oarecare confuzie prin asemănarea cu ulii. Deși această imitație nu este perfectă, ea dă totuși roade. Ai auzit cucul primavara asta? Știi ce îți vestește? Celebrat în aproape toate culturile lumii, cucul este înzestrat, potrivit unor numeroase legende și superstiții cu un fel de cunoaștere supranaturală. Mai mult decât atât, în unele regiuni folclorice, există credința că în această pasăre s-a întrupat o divinitate, fiind, din această cauză, păcat sau interzis să fie omorâtă sau prigonită de oameni. Cel mai deosebit dar al cucului, menționat în superstițiile românești, dar și multe altele din Europa, este capacitatea lui de a da de veste cât timp au de trăit oamenii. Potrivit unora, atunci când auzi pentru prima dată cucul cântând dimineața, poți să-l întrebi, cu reverență, câtă vreme vei mai trăi, iar

libris

acesta va cânta de îndată de atâtea ori câți ani te mai despart de moarte. În Rusia, dacă se întâmplă ca un om să rățăcească prin pădure și să audă un cuc, îl întreabă: „Cucule, cucule, câți ani voi trăi?”, după care numără de câte ori cântă pasărea. Această superstiție apare în numeroase scrieri medievale în limba latină, precum cea a lui Caesarius din Heisterbach, care povestea în anul 1221: „Un om care se făcuse călugăr într-o anume mănăstire se plimba pe afară într-o zi și, auzind cucul, a numărat de câte ori a cântat, ajungând până la 22. „Ah” și-a zis el, dacă mai am de trăit 22 de ani, de ce ar trebui să duc o viață aspră o perioadă așa de lungă într-o mănăstire? Mă voi întoarce în lume, și mă voi bucura de plăcerile ei timp de 20 de ani, iar apoi voi mai avea încă doi ani pentru a mă pocai. S-a dus, așadar înapoi în lume și a trăit fericit 2 ani, după care a murit, pierzând 20 de ani din socoteala sa.” Într-o altă legendă medievală, se vorbește despre o femeie aflată pe patul de moarte, pe care fiica sa o îndeamnă să o lase să cheme preotul pentru a-și mărturisi păcatele. Mama îi răspunde însă: „De ce aș face asta? Dacă astăzi sunt bolnavă, mâine sau poimâine mă voi face bine.” Văzând că starea femeii se înrăutățește, fiica îi cheamă pe câțiva vecini, care o îmboldesc și ei să cheme preotul. Ea le răspunde: „Despre ce vorbiți voi? De ce m-aș urma, ea a amuțit, fiind pe punctul de a muri. Fata sa a trimis așadar după preot, care a venit aducând cu el tot ceea ce îi trebuia pentru împărtășanie. Apropiindu-se de muribundă, preotul a întrebat-o dacă are ceva de mărturisit. Tot ceea ce a putut spune ea a fost: „cucul.” Din nou, preotul i-a oferit împărtășania, și a întrebat-o dacă crede în Dumnezeu, Mântuitorul ei, iar ea a replicat „cucul”, așa că prelatul a plecat, iar femeia a murit la puțin timp după aceea.” Într-o superstiție daneză, se spunea că la începutul primăverii, atunci când cucul se auzea pentru întâia oară în pădure, fiecare fată de la țară își sărută mâna și întreabă, „Cucule! Cucule! Când mă voi mărita?”, iar sătenii bătrâni, doborâți de vârstă și reumatism, puneau întrebarea, „Cucule! Cucule! Când voi fi mântuit de necazurile și durerile lumii?” Drept răspuns, pasărea cânta „cucu” de atâtea ori câți ani urmau să treacă până la împlinirea năzuințelor fiecăruia.

Încă din cele mai vechi timpuri, cucul a fost văzut drept unul din vestitorii primăverii, din această cauză apărând o serie de superstiții și

legende ce asociau sosirea lui cu felul cum urma să se desfășoare anul abia început. Iată câteva: ai înainte un an fericit dacă vezi primăvara o rândunică înaintea unui cuc. Dacă auzi primăvara cucul cântând din dreapta ta, vei avea un an bun. Dacă-l auzi din stânga ta, te paște un an rău. (Anglia, India). Cumva asemănător, într-o superstiție românească se preciza: „Dacă îți cântă cucul întâi în față sau în dreapta, anul acela îți va merge bine” („Cucul cel mare” aflat pe lorica zeului – trofeu de la Adamclisi se află în față, cumva orientat către dreapta – ca un symbol „de bine” – de noroc). Dar dacă va cânta în spate sau în stânga, el cântă a supărare, a boală sau moarte. Ceea ce faci atunci când glasul cucului răsună întâia oară primăvara îți prevestește viitorul din acel an. Dacă lucrezi sau ești activ în acel moment, vei avea un an plin de succese; dacă stai în pat în acea clipă, vei trece printr-un an marcat de sărăcie și stagnare (sau o boală, ori chiar moartea îți va da târcoale ție sau unui membru al familiei tale). Este cu ghinion să auzi cel dintâi cântec al cucului dinspre nord. În Irlanda, se credea că dacă ai un fir de păr alb agățat de talpa încălțării atunci când cucul glăsuiește cu cel dintâi prilej în primăvară, vei fi norocos ori te vei căsători în respectivul an (ori vei avea norocul să îți piepteni părul alb la o vârstă înaintată). Conform unora, pentru a te pune la adăpost de necazuri atunci când auzi cucul primăvara, trebuie să-ți pui o piatră pe cap și să alergi cât poți de repede până piatra cade la pământ. În unele regiuni din Anglia, există superstiția că această pasăre își face apariția pe 21 aprilie. Totodată, se spunea că dacă auzi prima dată cucul pe 28 aprilie, vei fi nemaipomenit de norocos în respectivul an, iar dacă se întâmplă acest lucru pe 6 aprilie (în Țara Galilor) sau după miezul verii (solstițiul de vară) vei fi urmărit de ghinion. În Franța, exista credința că dacă auzi întâia oară cucul când ești flămând sau cu stomacul gol, îți este sortit să lenevești întregul an, ori să îți paralizeze membrele pentru aceeași perioadă de timp. Și în România, „când auzi cucul cântând, să te păzești să nu fii flămând, căci ești flămând tot anul.” Dacă unui om îi ajunge la urechi vocea cucului pentru prima dată și nu întârzie să alerge în cerc, va avea de lucru tot anul (Anglia). Dacă te uiți la pământul proaspăt săpat în vreme ce vocea cucului se face auzită prima oară, în acel an vei ajunge în groapă (Irlanda). Într-o credință populară din Norfolk, Anglia, se zice că ceea ce faci atunci când auzi pentru prima dată